

ΠΡΟΣΕΥΧΗ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑΣ)

- **Γέροντα, για πέστε μου.**
- **-Για σας, τι είναι η προσευχή;**

- **Ο άνθρωπος χωρίς προσευχή είναι νεκρός.**

Η προσευχή είναι που δίνει δύναμη
Να είμαστε κοντά στο Θεό.

Η προσευχή είναι μια ταπεινή πράξη μπροστά στο Θεό
**Που προσπίπτουμε στο έδαφος
Για να δεχθούμε το θείο έλεός Του.**

Αν δεν θέσουμε αυτήν
Ως τον κεντρικό παράγοντα της ζωής μας
Θα μας παρασύρει εύκολα η αλαζονεία της γνώσεως
Και θα φτωχύνουμε από τη θεία χάρη.

Για μένα είναι το κέντρο της όλης πνευματικότητάς μου
Και μου προξενεί δέος όταν ετοιμάζομαι να προσευχηθώ στο Θεό.

Προσεύχομαι για να πάρω δύναμη από τη δύναμή Του.

Πρέπει να είμαστε πολύ εγκάρδιοι προς το Θεό την ώρα της προσευχής
Και να θεωρείται το καλύτερο έργο στη ζωή μας.

Δεν υπάρχει θαυμασιώτερον γεγονός για μένα, όταν ευρίσκομαι ενώπιον του Θεού
Μόνος με κλειστά τα μάτια και δέομαι μ' όλη την καρδιά μου προς τον ελεήμονα Θεό.

Ο χρόνος αυτός για μένα είναι μια συνομιλία με το Θεό και η θεία παρουσία Του
Είναι μια αληθινή πράξη που την αισθάνομαι με όλη την ύπαρξή μου.

Προσευχή ζέουσα που φλογίζει την καρδιά μας από το θείο πόθο
Και γεμίζει την ψυχή μας με την υπέροχη ειρήνη Του
Και παραδινόμαστε σε κόσμο που δεν έχει τέλος.

Ο προσευχόμενος άνθρωπος είναι παραδομένος στο Θεό
Και δεν σκέπτεται τίποτα άλλο παρά μόνο το Θεό.

Γι' αυτόν το παν είναι ο ίδιος ο Θεός.

Η καρδιά του έχει αποκολληθεί από τη λογική και έχει δεθεί με το Φως του Θεού.

Ουδέποτε θα ανοίξει ο ουρανός του Θεού για να μας δεχθεί
Εάν δε μάθουμε να προσευχόμαστε περισσότερο.

Η γλιαρρότητα του χριστιανού φαίνεται από το λιγοστό χρόνο της προσευχής του.

Είμαστε αξιολύπητοι χωρίς προσευχή, έστω και αν είμαστε οι ικανότεροι ρήτορες του κόσμου.

Διότι μέσα στη σιωπή της προσευχής αποδίδουμε περισσότερα παρά μέσα από ένα ικανό κήρυγμα. Διότι εάν το κήρυγμα είναι νεκρό, χωρίς προσευχή, δε φθάνει στις καρδιές των ανθρώπων.

Αλλά εάν έχει προηγηθεί ικανός χρόνος προσευχής πριν το κήρυγμα, θα δυναμώσει και τον ίδιον

Και θα αποδώσει καρπούς πνευματικούς στους άλλους.

Βλέπεις πολλοί θέλουν να ομιλούν περί Θεού

Ενώ οι ίδιοι δεν έχουν κατορθώσει να μιλήσουν με το Θεό.

Μιλούν για το Θεό χωρίς να έχουν ζήσει την αγάπη του Θεού μέσα τους.

Κηρύττουν για πνευματικότητα χωρίς να είναι φορείς του Αγίου Πνεύματος.

Είναι νεκροί πνευματικά και αυτά που λένε είναι νεκρά

Και δεν φθάνουν στις καρδιές των ανθρώπων.

Ποτέ να μην απομακρύνεσαι από την προσευχή

Αλλά πάντοτε η προσευχή σου να είναι μέσα στην καρδιά σου

Όστε να αναδίδει την ειρήνη του Θεού στους άλλους.

Η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού

Μεγάλη δεσποτική εορτή της Χριστιανοσύνης, με την οποία τιμάται κάθε χρόνο στις 14 Σεπτεμβρίου η διπλή ανεύρεση του Σταυρού πάνω στον οποίο μαρτύρησε ο Χριστός.

Μεγάλη δεσποτική εορτή της Χριστιανοσύνης, με την οποία τιμάται κάθε χρόνο στις [14 Σεπτεμβρίου](#) η διπλή ανεύρεση του Σταυρού πάνω στον οποίο μαρτύρησε ο [Ιησούς Χριστός](#). Στη χώρα μας γιορτάζουν ο Σταύρος και η Σταυρούλα.

Σύμφωνα με την παράδοση, το 326 η γηραιά μητέρα του [Μεγάλου Κωνσταντίνου](#), [Αυγούστα Ιουλία Φλαβία Ελένη](#), μετέβη στους Αγίους Τόπους για να φέρει στο φως τα διάφορα μέρη στα οποία έζησε και δίδαξε ο Ιησούς Χριστός. Στα Ιεροσόλυμα πραγματοποίησε μεγάλες ανασκαφές για να βρεθούν οι τόποι [της Σταύρωσης και της Ανάστασης](#) στον λόφο του Γολγοθά. Η μετέπειτα [Αγία Ελένη](#) οδηγήθηκε στην εύρεση του Τιμίου Σταυρού από ένα αρωματικό φυτό που φύτρωνε στο μέρος εκείνο, τον γνωστό μας βασιλικό. Ύστερα από επίπονες ανασκαφές βρέθηκαν τρεις σταυροί, του Κυρίου και των [δύο ληστών](#). Οι εκκλησιαστικοί ιστορικοί Φιλοστόργιος και Νικηφόρος αναφέρουν ότι ο Σταυρός του Κυρίου εντοπίστηκε ύστερα από θαύμα, όταν τοποθετήθηκε πάνω σε νεκρή γυναίκα και αυτή αναστήθηκε. Στη θέση αυτή υπήρχε ο ναός της Αφροδίτης, που είχε ανεγείρει το 135 ο ρωμαίος αυτοκράτορας [Αδριανός](#), μετά τη δεύτερη καταστροφή της Ιερουσαλήμ. Η Ελένη, αφού διέταξε να τον γκρεμίσουν, έχτισε στη θέση του τον περικαλλή Ναό της Αναστάσεως, ο οποίος αποτελεί μέχρι σήμερα ένα από τα σημαντικότερα μνημεία του Χριστιανισμού. Ο Σταυρός του Κυρίου παραδόθηκε στον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Μακάριο, ο οποίος τον τοποθέτησε στον ναό της Αναστάσεως στις [14 Σεπτεμβρίου](#) 335.

Η δεύτερη Ύψωση του Τιμίου Σταυρού σχετίζεται με τους Βυζαντινο-Περσικούς Πολέμους (602-628). Το 614 οι Πέρσες κυρίευσαν την Παλαιστίνη και αφού λεηλάτησαν και κατέστρεψαν τα ιερά προσκυνήματα του Χριστιανισμού, πήραν μαζί τους ως λάφυρο τον Τιμίο Σταυρό. Οι πυρολάτρες Πέρσες θεώρησαν τον Σταυρό μαγικό, εξαιτίας κάποιων θαυμάτων που έγιναν και τον προσκυνούσαν. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος, μετά την οριστική νίκη του εναντίον των Περσών το 628, ανέκτησε το ιερό σύμβολο της Χριστιανοσύνης και το μετέφερε αρχικά στην Κωνσταντινούπολη ([14 Σεπτεμβρίου](#) 629), όπου αποτέλεσε μέρος του θριάμβου του και στη συνέχεια στα Ιεροσόλυμα.

Η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού εορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα κάθε χρόνο στις [14 Σεπτεμβρίου](#). Στις εκκλησίες ψάλλεται, μεταξύ των άλλων, το πασίγνωστο απολυτίκιο «Σώσον Κύριε τον λαόν σου...» και στους πιστούς μοιράζονται κλώνοι βασιλικού, εκκλησιαστική συνήθεια που πηγάζει από την παράδοση ότι στο μέρος που βρέθηκε ο Τιμίος Σταυρός είχε φυτρώσει το αρωματικό αυτό φυτό. Η Εκκλησία επιτάσσει την ημέρα αυτή αυστηρά νηστεία.

Απολυτίκιο

Σώσον, Κύριε, τον λαόν Σου και ευλόγησον την κληρονομίαν Σου, νίκας τοις βασιλεύσι κατά βαρβάρων δωρούμενος και το σον φυλάττων, δια του Σταυρού Σου, πολίτευμα.

Η προσευχή στο σχολείο

1. Η πρωινή προσευχή

Όπως ακριβώς όταν φανούν οι ακτίνες του ηλίου,

φεύγουν όλα τα θηρία και κρύβονται στις φωλιές τους,

έτσι και όταν η προσευχή βγει σαν ακτίνα από το στόμα και τη γλώσσα μας,

φωτίζεται ο νους, και όλα τα άλογα και άγρια πάθη φεύγουν

δραπετεύοντας και κρύβονται στις φωλιές τους, μόνο όμως όταν προσευχόμαστε σωστά,

με ψυχή άγρυπνη και νου προσεκτικό.

2. Ο Αγιασμός στην αρχή της σχολικής χρονιάς

Πέρασε πια το όμορφο καλοκαίρι και οι διακοπές. Το σχολείο βουίζει και πάλι από τις χαρούμενες φωνές των παιδιών. Όλοι ξαναβρίσκουν τους αγαπημένους τους φίλους. Τα πρόσωπά τους λάμπουν από χαρά για την καινούρια σχολική χρονιά.

Στην αυλή του σχολείου, βρίσκεται ένα τραπέζι μ' ένα ωραίο τραπεζομάντηλο. Πάνω του είναι τοποθετημένα με τάξη ένα γυάλινο **δοχείο με νερό**, ένα κλωνάρι **βασιλικός** που μοσχομυρίζει, ένα **κερί** κι ένα **θυμιατό***.

Κτυπά το κουδούνι και τα παιδιά κάνουν γραμμές κοντά στο τραπέζι. Είναι η ώρα του **Αγιασμού**. Ο ιερέας φορά το πετραχήλι** του. Με ευλάβεια, τοποθετεί έναν Σταυρό

δίπλα στο δοχείο με το νερό. Αφού ανοίξει το [Ευχολόγιο](#), αρχίζει να διαβάσει ευχές και να ψάλλει μαζί με τον ψάλτη ωραίους ύμνους. Ο ιερέας παρακαλεί τον Θεό να δίνει υγεία, δύναμη και καθαρό μυαλό στα παιδιά και στους δασκάλους. Ύστερα παίρνει στα χέρια του τον Σταυρό και το κλωνάρι του βασιλικού, τα βυθίζει τρεις φορές στο νερό για να αγιαστεί, και ψάλλει:

«Σώσον Κύριε τόν λαόν σου...»

Όλοι στο τέλος φιλούν τον Σταυρό και ο παπάς τούς ραντίζει με τον βασιλικό και τους εύχεται: «Καλή χρονιά!».

* *Θυμιατό: Το σκεύος μέσα στο οποίο καίγεται το λιβάνι, λέγεται και λιβανιστήρι.*

** *Πετραχήλι: Μακρύ χρυσοκέντητο ύφασμα που φορά ο ιερέας από το λαιμό (τράχηλο), όταν τελεί Ακολουθίες ή Μυστήρια.*

Ο Αγιασμός στη ζωή μας

Η Ακολουθία του Αγιασμού γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις στη ζωή των ανθρώπων. Την πρωτομαγιά στις Εκκλησίες. Στα εγκαίνια ενός καινούριου σπιτιού ή ενός νέου καταστήματος. Σ' ένα καινούριο καράβι ή αυτοκίνητο πριν από το πρώτο του ταξίδι. Όταν λοιπόν αρχίζουμε κάτι καινούριο, ζητάμε τη βοήθεια του Θεού. Με τον Αγιασμό έρχεται η χάρη του Θεού και βρίσκεται κοντά μας σε κάθε τίμιο έργο που κάνουμε, για να μας στηρίξει και να μας δίνει δύναμη.

Πότε, πού και πώς προσεύχονται οι άνθρωποι; Ατομική και κοινή προσευχή

Υπάρχουν συγκεκριμένοι τόποι και χρόνοι προσευχής. Καθώς όμως **ο Θεός είναι «πανταχού παρών»**, μπορούν να προσεύχονται **όποτε και όπου το θελήσουν**. Όταν προσεύχονται οι άνθρωποι μπορούν να εκφράζουν χαρά, φόβο, λύπη, να ευχαριστούν τον Θεό, να ζητούν συχώρηση ή να τον παρακαλούν για κάτι.

Η προσευχή είναι δύο ειδών. Η **κοινή** προσευχή που γίνεται όταν είμαστε στον Ιερό Ναό, όπως για παράδειγμα στη λειτουργία της Κυριακής. Η άλλη προσευχή είναι η **ατομική**, η κατά μόνας, που γίνεται στο δωμάτιο μας, στο αυτοκίνητο, στην εργασία, στο χωράφι, στο αεροπλάνο, στο πλοίο κτλ. Η μεν κοινή προϋποθέτει συνύπαρξη, δηλαδή να υπάρχουν την ώρα της προσευχής και άλλοι συνάνθρωποί μας, ενώ η κατά μόνας ή ατομική προσευχή όπως λέει και η λέξη είναι η προσωπική προσευχή του κάθε ανθρώπου χωριστά. Η μεν κοινή έχει ως κύριο γνώρισμά της ότι γίνεται μαζί με άλλους συνανθρώπους μας με συγκεκριμένα λόγια προσευχής τα οποία είναι παγιωμένα και καταχωρημένα μέσα στα λειτουργικά βιβλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, ενώ η ατομική προσευχή δεν έχει ορισμό εύκολο, γιατί είναι ανάλογη με τον χαρακτήρα και την ελευθερία του κάθε ανθρώπου. Κάποιος δηλαδή πιστός κατά την ώρα ή τη στιγμή της ατομικής προσευχής μπορεί να διαλέγεται με το Θεό όπως ορίζει η καρδιά του.

Η προσευχή

«Ψυχή χωρίς προσευχή είναι καταδικασμένη να πεθάνει από πνευματική ασφυξία, όπως το σώμα όταν στερηθεί το οξυγόνο. Δύο ειδών προσευχές έχουμε: την **κοινή**, τη φανερή, και την **ατομική**, τη μυστική.

Η **κοινή προσευχή** πρέπει να γίνεται πάντοτε σύμφωνα με την τάξη και το τυπικό που ορίζει η Εκκλησία μας. Στην κοινή προσευχή δεν έχουμε δικαίωμα ν' αυτοσχεδιάζουμε, όπως κάνουν οι αιρετικοί. Έχει τον καθορισμένο χρόνο και το καθορισμένο από την Εκκλησία περιεχόμενο της: μεσονυκτικό, όρθρος, ώρες, λειτουργία, εσπερινός, απόδειπνο. Το ίδιο το Πανάγιο Πνεύμα, που συγκροτεί ολόκληρη την Εκκλησία, όρισε αυτές τις προσευχές, για να λατρεύεται και να δοξάζεται αδιάκοπα ο αληθινός Θεός στη γη από τους ανθρώπους, όπως δοξάζεται στον ουρανό από τους αγγέλους.

Η **ατομική προσευχή** δεν είναι προκαθορισμένη. Είναι η προσωπική συνομιλία και επικοινωνία του ανθρώπου με τον ουράνιο Πατέρα του, του πλάσματος με τον πλάστη του».

Γιατί προσεύχονται οι άνθρωποι;

Η **προσευχή** είναι επικοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό. Με την προσευχή ο άνθρωπος προσπαθεί να επικοινωνήσει με τον Θεό που πιστεύει, τον **δοξολογεί**, τον **παρακαλεί** και τον **ευχαριστεί**.

Με την προσευχή μιλάμε στο Θεό. Τον ευχαριστούμε για όσα μας χαρίζει, τον παρακαλούμε να μας βοηθήσει στις δυσκολίες μας, αλλά και να βρίσκεται πάντοτε κοντά μας. Όμως και όλα όσα ακούμε και βλέπουμε στην εκκλησία, είναι μια μεγάλη προσευχή στο Θεό. Μια προσευχή **παρακλήσης** και **ευχαριστίας** για όλα όσα μας προσφέρει. Όταν πάλι κάνουμε το σταυρό μας, παίρνουμε δύναμη και νικάμε τους φόβους μας, γιατί γνωρίζουμε ότι ο Θεός νοιάζεται για μας και μας βοηθάει.

Ονοματεπώνυμο:.....

Ημερομηνία:..... Δ' τάξη

1^ο Επαναληπτικό στα Θρησκευτικά

1. Τι είναι η προσευχή;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Ποιος έχτισε τον πρώτο χριστιανικό ναό; Τι είχε ζητήσει από το Θεό ;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Τι χρειάζεται ένας ιερέας για να τελέσει τον Αγιασμό;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2ο ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΣΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ (ΠΡΟΣΕΥΧΗ)

Όνοματεπώνυμο

1. Να περιγράψετε με λίγα λόγια πότε γίνεται ο Αγιασμός.

.....
.....
.....
.....

2. Να βάλετε στα κουτάκια αριθμούς,για να δείξετε τη σειρά των κινήσεων που κάνουμε το σταυρό μας.

Τα κατεβάζουμε προς το μέρος της κοιλιάς.

Τα πηγαίνουμε στον αριστερό μας ώμο.

Ενώνουμε τα τρία πρώτα δάκτυλα του δεξιού μας χεριού.

Τα φέρνουμε στον αριστερό μας ώμο.

Τα σηκώνουμε ενωμένα στο μέτωπό μας.

3. Να συμπληρώσετε το " Πάτερ ημών" με τις λέξεις που λείπουν.

Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοις αγιασθήτω το σου ελθέτω η σου
γενηθητω το σου , ως εν ουρανω τον
ημων τον επιουσιον δος ημιν και αφες ημιν τα οφειληματα , ως
..... ημεις αφιεμεν τοις οφειλεταις και μη εισενεγκης ημας εις
..... αλλά ρυσαι ημας απο του Αμην.

4. Να υπογραμμίσετε τη σωστη απάντηση.

Ο Θεός βρίσκεται Βρήκε τον Τίμιο Σταυρό

A. Στον ουρανο A. Η Αγία Αικατερίνη

B. Στη γη B. Η Αγία Ελένη

Γ. Παντου Γ. Ο Άγιος Γεώργιος

Με την προσευχή Άρπαξαν τον Τίμιο Σταυρό

A. Ευχαριστούμε το Θεο A. Οι Άραβες

B. Παρακαλούμε το Θεό για κάτι B. Οι Ρωμαίοι

Γ. Ζητάμε συγχώρεση για τα λάθη μας Γ. Οι Πέρσες

Δ. Όλα τα παραπάνω